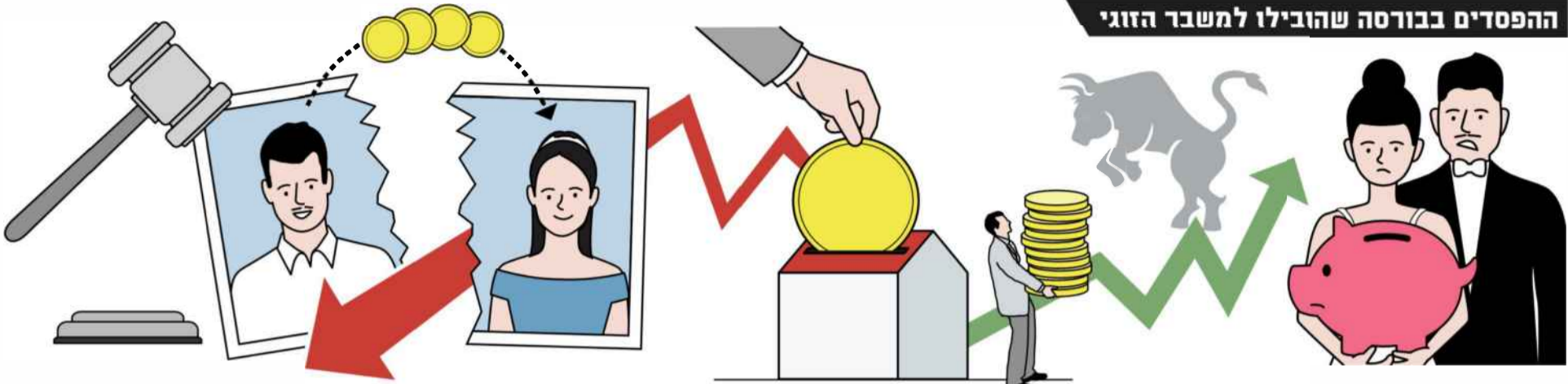

26.9x32.89	1	עמוד 13	גלובס - כותרת	05/2020	73068439-0
עו"ד רות דיין וולפן - 17050					

הפסדים בבורסה שהובילו למשבר הזוגי

אחרי החתונה בני הזוג נקלעים לקושי כלכלי
 הבעל פודה את כספי הפנסיה שלו ומשקיע אותם בבורסה
 בני הזוג מגדילים את המשכנתא שלהם והכסף מוזרם לשוק ההון
 ב-2008 הבעל מפסיד בבורסה **462 אלף שקל**
 הזוג מתגרש והאישה לא רוצה לשאת בהפסד
 שתי ערכאות קובעות שהבעל יפצה את האישה על משיכת כספי הפנסיה

הבעל משך את כספי הפנסיה והפסיד אותם בבורסה, ביצ"ש קבע שגרושתו תפוצה

גבר שפדה את כספי הפנסיה שלו כדי להשקיע בבורסה נתבע על ידי אשתו לשעבר • האישה טענה שלא הייתה מודעת להיקף ההשקעות ודרשה מהבעל לפצות אותה • בית המשפט קבע שהכספים שחסך הבעל לפנסיה הם חלק מהרכוש המשותף של בני הזוג ודרש מהגבר לכסות את ההפסד

אמנם, גם ביחס להחלטה זו התרשם בית המשפט כי המשיב לא עשה זאת "על מנת לפגוע במשפחתו", אלא פעילותו הייתה משיקולים ענייניים, וכל כוונתו הייתה להיטיב עם בני משפחתו. ואולם, משפעל בעניין זה כפי שפעל, מבלי לשתף את האישה בהחלטותיו, נראה כי חרג מחובת הנאמנות שהוא חב בה כבעל משפחה, כלפי המערערת וכלפי יתר בני ביתו. לגבי ההחלטה להגדיל את המשכנתא כדי להוסיף השקעות בשוק ההון, ציין בית המשפט כי אמנם היא נראית כהחלטה פזיזה ולא אחראית ואולם היא דרשה שיתוף פעולה ולמעשה גם ידיעה של האישה, ולכן ניתן לקבוע שהיא בחרה "לעצום עיניים" ולא לדעת מה מבקש הבעל לעשות, ומכל מקום מעת ששיתפה עמו פעולה לעניין זה – אין לחייב את הבעל במלוא הנזקים שנגרמו למשפחה בגין התנהלות זו.

בסופו של יום החליט בית המשפט להטיל על המשיב אחריות ביחס לפדיון זכויות הפנסיוניות והכנסות למסחר בשוק ההון, וקבע שהזכויות הסוציאליות שצברה האישה במהלך החיים המשותפים יותרו בבעלותה. על פי חוות דעת של האקטואר נתן שטרנפלד, במידה והבעל לא היה מושך את כספי הפנסיה שלו הרי שזכויותיו הפנסיוניות והסוציאליות נכון למועד הקרע בנישואין היו עומדות על כ-711 אלף שקל. מנגד, זכויות הפנסיה של האישה באותו מועד היו כ-253 אלף שקל. לו היו כספים אלו מאוזנים במתווה הרגיל של חוק יחסי ממון היה על הבעל להעביר לידי האישה סך של כ-230 אלף שקל – וזהו האיוון שבחר בית המשפט לעשות.

האישה סברה שזה לא מספיק. הבעל סבר שזה יותר מדי וכך הגיע התיק לבית המשפט המחוזי, שבחר שלא להתערב באיוון שנקבע. המחוזי קבע כאמור שהבעל פעל בתום לב. •

שנת 2008 הייתה "סוערת" מבחינת השקעותיו של הבעל. עיקר השקעותיו היו באופציות ומניות בדרגת סיכון גבוה והוא קנה נירות ערך בסך כולל של 18.85 מיליון שקל ומכר מניות בסך כולל של 18.5 מיליון שקל. על פי חוות דעת המומחה, בעקבות השקעות שביצע הבעל בשנת 2008, הוא הפסיד 462 אלף שקל, ובעקבות השקעות שביצע בשנת 2007, נוצר רווח של כ-25 אלף שקל.

"פעל למען המשפחה"
 בית המשפט לענייני משפחה קבע כי הבעל פעל במהלך החיים המשותפים, כשטובת המשפחה לנגד עיניו וכי מדובר ב"אדם חרוץ, שפעל במשך השנים מתוך מטרה להגדיל את ההון המשפחתי, שכן המשפחה הייתה נכנסת מפעם לפעם לגרעון, כאשר ההכנסות של שני בני הזוג, לא כיסו את מלוא הוצאות המשפחה".

עוד נקבע, כי הוכח שהמשפחה הייתה שרויה בלחץ כלכלי ועניין הגרעון המשפחתי העסיק את בני המשפחה לאורך זמן, ופעולותיו השונות של הבעל שכוונו להגדלת ההון המשפחתי ולשיפור מצבה הכספי של המשפחה, הן בגדר פעילות סבירה והוגנת ואין לראותה ככזו הדומה להימור גרידא. כאשר לחוות דעתו של המומחה מטעמו, ציין בית המשפט, כי אין לנתק את התנהלותו של הבעל מהתמונה המשפחתית הכוללת.

עם זאת, קבע בית המשפט לענייני משפחה, כי אין להסיר אחריות מהבעל בכל הקשור להחלטתו לפדות את הזכויות הסוציאליות והפנסיוניות אותן צבר במהלך השנים על מנת להשקיע את הכספים שפדה בשוק ההון, אם כדי לכסות הפסדים ואם כדי לזכות ברווחים. בית המשפט ציין כי זאת "אחת ההחלטות הבעייתיות שקיבל, בעיקר היות וביחס אליה לא קיבל את הסכמת התובעת (האישה, א' ל"ו)".

מודעת לפרטי הפרטים של השקעותיו ואופי ההליכים אותם נקט בשוק ההון, ואולם הדבר נעשה אך ורק בשל חוסר התעניינותה בדבר. לדבריו, הוא לא ניסה להסתיר ממנה.

לטענת הבעל, הפעולות בהן נקט במסגרת המסחר בשוק הון, נעשו על פי שיקול דעתו המקצועי, אותו רכש באמצעות קורסים והכשרות במסגרת האינטרנט. עוד טען, כי רק בזכות השקעותיו בשוק ההון, הצליחה המשפחה לשמור על התנהלות כלכלית מהרבה שבכורות המשפחתית ולהימנע מהעוקץ, ולהטיל עליו את החובות.

לטענת הבעל, הפעולות בהן נקט במסגרת המסחר בשוק ההון נעשו על פי שיקול דעתו המקצועי. עוד טען, כי רק בזכות השקעותיו בשוק ההון, הצליחה המשפחה לשמור על התנהלות כלכלית מאוזנת

בית המשפט מינה את רואה החשבון קובי גבון כמומחה שיבחן את אופי המסחר וסוג המסחר של הבעל בשוק ההון. המומחה קבע כי התנהלותו הכלכלית של הבעל הייתה ספקולטיבית ובלתי אחראית. "אין ספק שפעילות של משק בית ממוצע, ש'מגלגל' בשנה עשרות מיליוני שקלים בבורסה בתל אביב, היא פעילות חריגה, לא סבירה ולא אחראית, בפרט לאור העובדה שאף אחד מבני הזוג לא מוגדר בשום רשות כ'סוחר' בשוק ההון, או 'מנהל השקעות' וגם אם היה מוגדר כך, מדובר עדיין בפעילות לא אחראית", כתב המומחה.

הצדדים למחלוקת נישאו בשנות השמונים וניהלו חיים משותפים במשך כמעט שלושה עשורים. כל ילדיהם נגידים. האישה עוסקת בתחום החינוך, והבעל בתחום הכלכלי. שניהם עבדו רוב חייהם כשכירים. במהלך החיים המשותפים נהג הבעל לסחור בשוק ההון. הצדדים חלוקים לגבי אופי המסחר וגם לגבי ההשלכות של המסחר על חלוקת הרכוש.

לטענת האישה, המשיב סחר בבורסה באופן בלתי אחראי, נהג "להמר" במאות אלפי שקלים ודרדר את המשפחה לקריסה כלכלית. בכלל זה, נטען, פעל הבעל להגדלת המשכנתא על בית הצדדים ונטל את כספי ההלוואה שהתקבלו לצורך השקעות בשוק ההון, מבלי לשתף את האישה. לעניין זה נטען, כי המשכנתא אשר ניטלה בתחילה לרכישת ביתם המשותף של הצדדים בסך של 194 אלף שקל, הוגדלה לסך של כמיליון שקל. עוד טענה האישה, שיוצגה על ידי עורכת הדין רות דיין וולפן, כי הבעל פדה את הזכויות הסוציאליות שנצברו לטובתו במהלך החיים המשותפים, שילם קנסות עבור פירעון מוקדם שלהם והפסיד את הסכומים האמורים בהימוריו בשוק הון.

בשל נסיבות אלה, ביקשה האישה כי הבעל יישא לבדו בהפסדים שנגרמו לטענתה "בגין התנהגותו הרשלנית, הפזיזה והבלתי אחראית".

הבעל טען מנגד, באמצעות עורך הדין ניסים שלם, כי פעולותיו בשוק ההון נועדו לצורך הגדלת ההכנסות המשפחתיות, נוכח הגרעון הקבוע אליו נקלעה המשפחה. לטענתו, פעולות אלו היו בידיעת האישה ובהסכמתה, ובכלל זה הגדלת הלוואת המשכנתא, פעולה שחייבה, מעצם טיבה, חתימת שני הצדדים על מסמכים בנכח ההצגת תלושי שכר של שניהם.

הבעל הודה כי האישה לא הייתה

מאת אלה לוי-וינריב
 בעל צבר במהלך הנישואין חובות כמסחר בשוק ההון באפיקים ספקולטיביים בעלי סיכון ממושי, לאחר ש"גילגל" עשרות מיליוני שקלים בבורסה בתל אביב. האם האישה צריכה לשאת בהפסדים בעת גירושים, למרות שלא ידעה על ההשקעות?
 השאלה הזו הגיעה לבית המשפט המחוזי בלוד לאחר שבית המשפט לענייני משפחה בפתח תקווה קבע כי אף שפעולותיו של הבעל בשוק ההון נועדו להיטיב את מצבה הכלכלי של המשפחה ונעשו בתום לב, הרי שנוכח העובדה שהשקיע את כספי הפנסיה שלו ללא ידיעת והסכמת האישה, ראוי לשנות את ההסכם ולדאוג לכך שזכויות הפנסיה של האישה לא ייפגעו.
 הבעל והאישה הגישו ערעורים הרדיים לבית המשפט המחוזי על ההחלטה. האישה טענה כי ההפסדים שלה גבוהים משמעותית ביחס ל"פיצוי" שביהמ"ש פסק לה. הבעל טען שהשקעותיו נוצעו לטובת משק הבית ולכן בית המשפט צריך לאמץ את לשון החוק, לחלק את הרכוש באופן שווה ולא לפטוק כל "פיצוי" לאישה.
"פעילות חריגה"
 שופטי המחוזי מיכל ברנט, ורדה פלאוט וצבי ויצמן, החליטו לא להתערב בהחלטת בית המשפט לענייני משפחה. השופטים קבעו, כי "אין לראות בפעילותו הכלכלית החריגה מעשה המצדיק איוון שאינו שווה בנכסי הצדדים", אך הוסיפו, כי בנוגע לפדיון כספי הפנסיה, "מעשיו של הבעל נעשו ללא שיקול דעת, היו בעלי סיכון כלכלי משמעותי ובגדר הימור וכל זאת מבלי ליידע את האישה על פעולות אלו, הנעשות בזכויות שלה". על כן נקבע כי זכויות הפנסיה של האישה יותרו בידיה לבדו.